

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

2. Quando pluralitas vxoru[m] licita fuerit, vel illicita?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

animo nunquam consensisse; cum tamen *matrimonium sit mutuum contrahentium consensus*; ac proinde non coniungat, quò inuitos coniungit; & fictus consensus sit, in foro conscientie nullus. Quare, tametsi in foro externo, juxta præsumptionem & verba data, procedatur; tamen, ut malitiæ suæ mantelum oppendant, Confessario dicunt, se seriam voluntatem non habuisse. Aliàs aiunt, se ebrios fuisse, cum anulum darent, inter choreas, & ad matrimonium ineundum se obligarent; aut personam, cum qua contraxerant, non sciuisse, quæ esset; adeoque voluntatem rem incognitam non appetiisse. Siquidem *errantis nullus est consensus*. Quid dicam de ijs, quæ viros ut frigidos, aut nimis calidos, aut maleficio vinctos falso accusant? Multa talia inquirunt à doctis coniugij impedimenta, & obices, quæ cuperent impediri, aut qui aliam habere uxorem malent, quàm suam. Ut enim viam sibi faciunt ad illicita, ea quæ verè impediunt, sibi adesse fingunt, *ad excusandas excusationes in peccatis*: Sic Domino concordiam amanti repugnant feruifit, quod Deus coniunxit, homo audet separare: sic color quæritur, ne causa deesse videatur.

II.

Quin sunt viri feminæque, qui, nullo prætextu quæritis, coniuges mutant, sicut chartas lusorias; & quoties in alias terras migrant, alios quærent tori consortes. A diluuiò ad Christum vsque haud illicitam fuisse polygamiàm ostendunt exempla virorum, in diuinis litteris, laudatorum. Abraham Saràm habuit, & Agar. Iacob Liam & Rachel, Balaam & Zelpham. Helcana Annam & Phenennam. Moyses Mariam & Æthiopiissam. Quin & Esther Assuero nupsit, jam antè pluribus coniugijs implicito. Nimirum, ob communem humani generis multiplicationem; id concedebatur viris quidem, non autem feminis, ne proles confusione seminum destrueretur, aut inextincto patre à nemine curaretur, multarumque causa esset discordiarum. Nunc autem ne viris quidem conceditur; vti nequit à primo instituti matrimonij tempore, vsque ad diluuium, concessum fuisse, ex eo apparet, quòd nemo tunc, præter impium Lamech, legatur simul plures uxores habuisse; juxta illud: *Erant duo in carne vna*, Tametsi enim etiam tunc, & quidem maxime

Sanch. lib. 2.
disp. 34. lib. 7.
disp. 18. lib. 15,
de iurisdic.
omnium iudicium. l. 8.
& 9. c. de iurisd. & pact. ignorantia.
Reg. 117. ff. de reg. juris.

Gen. 6.
Gen. 29. & 30.
1. Reg. 1.

Sanch. lib. 7.
disp. 80. n. 15.

Gen. 4.
Gen. 2.

necessaria erat hominum multiplicatio, alia tamen ratione consuebatur illi, per longam hominum vitam, qua efficiebatur, ut ab eodem progenitore videri possent *Et nati natorum, & qui* ab illis nascerentur. Poterat enim utique vnus sexcentis, septingentis, nongentis annis, plures gignere; quàm cum hominum senectus octoginta annis circumscriberetur. Quod autem tunc longæua ætas; quod à diluuiò vxorum pluralitas facebat; iam compensat ipsa mortalium multitudo: aiuntque nonnulli Doctores, positiuâ Matrimonij institutione supposita, iuri naturæ polygamiæ repugnare, neque in vllius potestate esse; ut plures simul ducat vxores: eò quòd contractus circa rē, in quam neuter contrahens jus habet, iure naturæ sit nullus. Hinc inter dirimentia Matrimonij impedimenta numerantur *Ligamen*, seu *vinculum matrimoniale*, quo uterq; coniux alteri sic *alligatus est, ut, eo superstite, cum alio validè contrahere non possit.* Qua de causa & Paulus scribit, mulierem, *quæ sub viro est*, esse *legi alligatam.* Hoc jus naturæ, quia positiuam Dei legem supponit, ab Ethnicis potuit ignorari: potuitque, in eo, mutatâ materiâ, per submotionem circumstantiæ, malitiâ in rem alioqui honestam, aut indifferentem refundentis, Deus improprie dispensare, quod & fecit ad tempus; nempe à diluuiò, vsque ad Euangelium. Nunc autem non dispensat. Dispensat tamen scelerata hominum audacia, ob hoc ipsum digna venire in mille Labyrinthos. E quibus tamen ipsis, quàm clementer eos benignum Numen educat, si respiscant, accipe historiam, quam eximius ille SS. Theologiæ Doctor & Professor, qui, tempore Concilij Constantiensis & Basiliensis, floruit, his ipsis verbis memorat, præfatione illa præmissâ: *Rem gestam, infra octo annorum spacia, me teste noueris.*

Est in diœcesi Basiliensi hodie femina Deo deuota, pauperibus larga, quia plena operibus misericordia, secundum saculum non infamis status, sed cuidam viro iuncta matrimonialiter modis iam dicendis. Hac, quia pulchra fuit, in suæ iuuentutis tempore, & sub nullius regimine, ab multorum virorum astutis, velut ab vrsis formica deuorata est: nam ultra, quàm credi potest, miserabiliter animam perdidit, diuersis & incompatilibus matrimonij contractibus, præpedi-

Xy 2 ente

Matth. 19. 8.
de diuortijs
c. 3. de sponsa
duorum &
Trid. sess. 24.
can. 2.

Sanchi l. 7. d.
7. n. 8. Bonac.
q. 3. p. 13. n. 3.
Con. d. 26.
n. 25. contr.
Val. d. 10.
q. 1. p. 3.

Rom. 7.

III.

Ioan. Nyder.
lib. 2. Formi-
carij c. 3.